

VITRÁŽE

NÁRODNÍHO DOMU V PROSTĚJOVĚ

NÁRODNÍ DŮM V PROSTĚJOVĚ A JEHO OBNOVA

Národní dům v Prostějově, významná kulturní památka České republiky, první skutečně monumentální stavba **Jana Kotěry**, patří ke skvostům české a moravské moderní architektury 20. století. Slavnostní položení základního kamene ke stavbě se uskutečnilo 24. května 1906 a na podzim 1906 se podařilo Národní dům zastřešit. Práce na interiérech začaly na jaře 1907, aby obecní výbor mohl během listopadu převzít Národní dům do majetku města. **Slavnostní otevření se konalo 30.listopadu a 1.prosince 1907.**

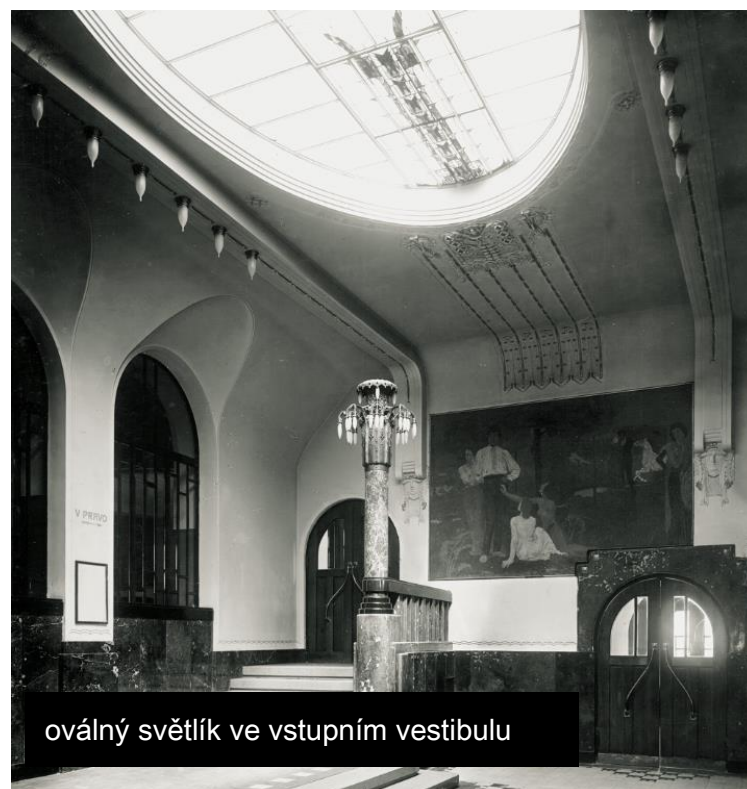
Výrazný zásah do jeho podoby podle návrhů profesora brněnské německé techniky Emila Traquilliniho za 2. světové války znehodnotil geniální architektonické dílo a ubral mnoho z jeho secesní působivosti. Necitlivá přestavba znamenala především divadelní trakt, z něhož byly odstraněny prakticky všechny zdobné prvky – štuková výzdoba, monumentální osvětlovací kandelábry, mosazná svítidla a vitráže. Osobité rysy Kotěrova jedinečného díla vzaly za své. Poválečné chátrání trvalo až do roku 1956. Opravy naplánované na období čtyř let se protáhly až do roku 1969. Další období renovačních prací začalo v roce 1985. Nutná údržba a nejrůznější technické modernizace spotřebovaly finance, ale i energii realizátorů. Návrat k secesní kráse budovy byl v nedohlednu. V roce 1995 vznikl Program záchrany kulturní památky Národního domu v Prostějově inovovaný koncem 90. let. Byly opraveny střechy a fasády, došlo k zásadním změnám v technickém zařízení objektu včetně složitě rekonstrukce vytápění divadelní části a k mnoha dalším úpravám.

Významným impulsem k mimořádným renovačním zásahům se stalo stoleté výročí otevření Národního domu v Prostějově. Jakýmsi předznamenáním těchto příznivých proměn v roce 2002 bylo navrácení monumentálních osvětlovacích kandelábrů na balkon divadla. V listopadu 2005 byla otevřena zrekonstruovaná secesní kavárna, která se zaskvěla především návratem původních lustrů a jejich replik. V květnu 2006, symbolicky přesně sto let po slavnostním zapuštění rýče ke stavbě Národního domu, se na půl roku uzavřela jeho divadelní část, aby mohly proběhnout rozsáhlé renovační práce, na které v létě 2007 navázala oprava restaurace. Národní dům je však trvalou výzvou řemeslníkům a stavebníkům k odhalení jeho celé původní secesní krásy. [www.divadloprostejov.cz]

V letech 2018 a 2019 proběhne dosud nejrozsáhlejší obnova Národního domu, jejíž základ spočívá v rekonstrukci střechy, fasád, technických instalací a zahrádky. Jedním z mála obnovovaných prvků původního interiéru architekta Jana Kotěry je navrácení poloeliptického okna s vitrážovou výplní nad balkonem divadelního sálu. Návrat tohoto prvku navazuje na dlouhodobou koncepci obnovy secesních interiérů budovy, v jejímž duchu je památka rekonstruovaná již od padesátých let 20. stol.

VITRÁŽE NÁRODNÍHO DOMU A JEJICH VZNIK

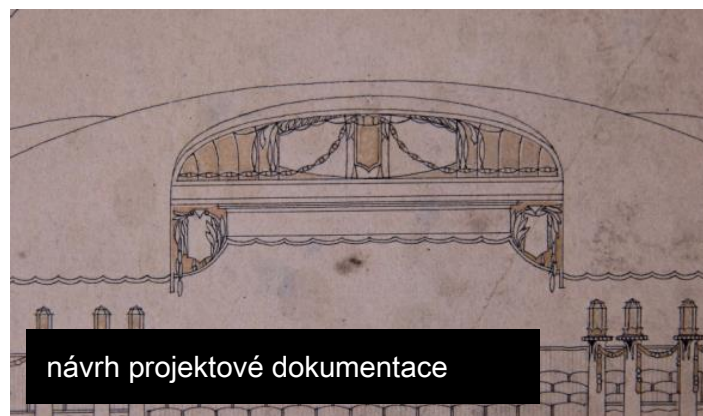
V divadelní části Národního domu se nacházely celkem tři typy oken s vitrážovou výplní. Výplně byly odstraněny při nacistické přestavbě, prokazatelně se dochovaly rámy světlíku ve vestibulu a poloeliptického balkonového okna. Lunety byly obezděny z obou stran, rámy se také pravděpodobně zachovaly, existuje možnost, že se zachovaly minimálně fragmenty skel vitráží lunet.

Podoba vitráží se v průběhu přípravy projektu měnila.

původní ideová studie

návrh projektové dokumentace

finální projektová dokumentace

fotodokumentace reálného stavu

Obdobným způsobem se měnila podoba i postranních lunet, naopak vitráž světlíku ve vestibulu nebyla v rámci studií a projektu rozpracována vůbec a výsledná podoba je zřejmá až z fotodokumentace.

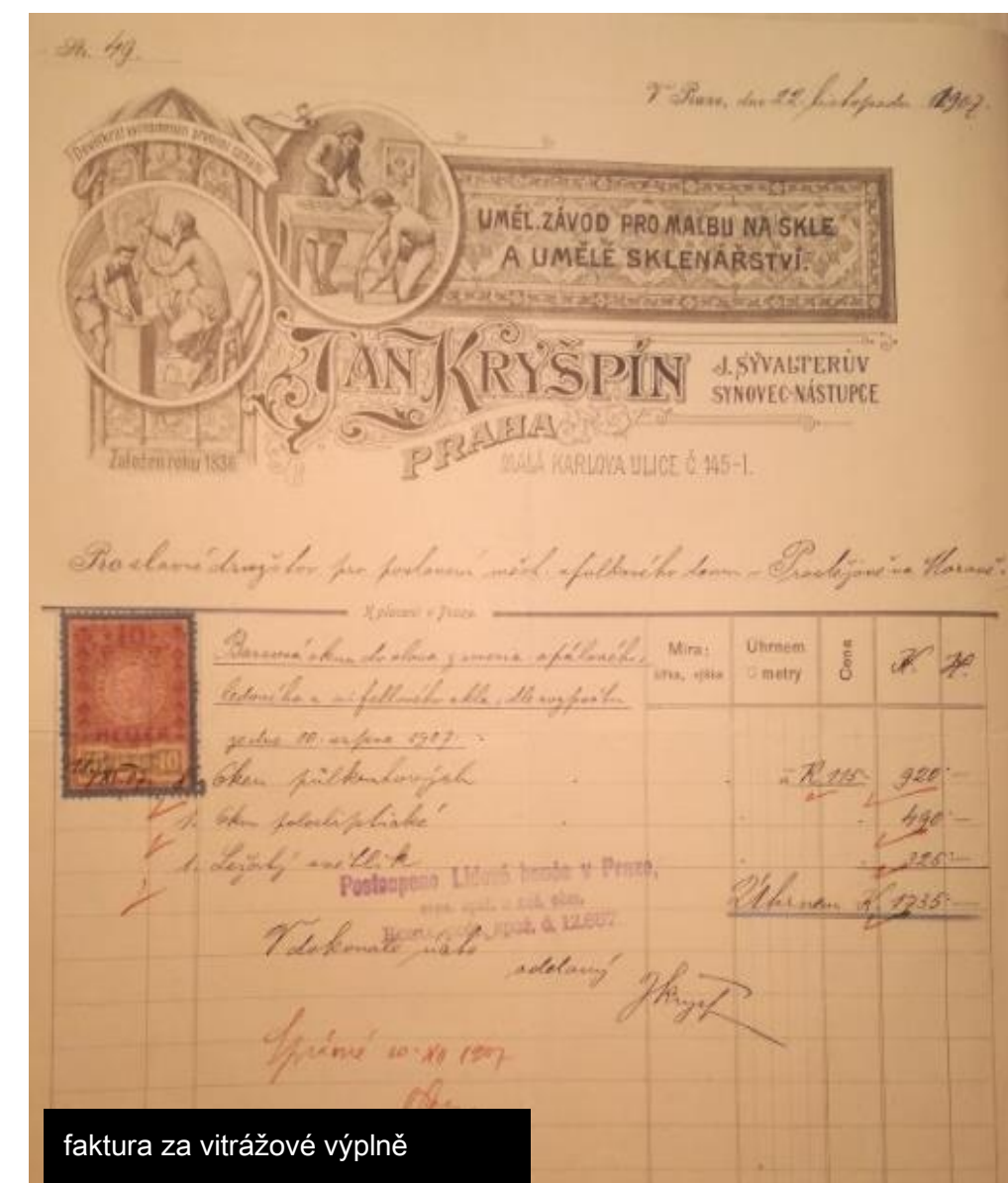
Z rozsáhlé korespondence mezi Kotěrou a stavbyvedoucím p. Pokorným je zřejmé, že většinu „prováděcích výkresů“ zasílal Kotěra až v průběhu stavby. Na základě reálných rozměrů stavebních otvorů posílá Kotěra „Detaily a kresby pro barevné zasklení“ (ty se nepodařilo dohledat) a píše: „*K oferování račte vyzvatí fi Škarda v Brně a Kryšpín v Praze.*“

Dle faktury z 22. listopadu 1907 firma **UMĚL. ZÁVOD PRO MALBU NA SKLE A UMĚLÉ SKLENÁŘSTVÍ JAN KRYŠPÍN PRAHA** dodala „*Barevná okna do olova z okenic opálového, ledového a rifellového skla dle rozpočtu ze dne 10. srpna 1907.*“

„Poloeliptické okno“ stálo 490 korun, úhrnem včetně osmi oken půlkruhových a jednoho ležatého světlíku si firma fakturovala 1735 korun .

MATERIÁLY A TECHNOLOGIE

- rifellové sklo – z německého „Riffelglas“ – tedy dekorativní pravidelně, či nepravidelně zvlněné sklo, některé jeho fragmenty se dají nalézt v půdních okenních výplních
- opálové sklo – sklo s opalizujícím „duhovým“ efektem probarvené v daném odstínu, dá se předpokládat, že okna v sále byla tvořena výhradně tímto druhem skla
- ledové – průsvitné strukturované bílé sklo, v Národním domě dochované hlavně na světlících spolkové části, pravděpodobně bylo použité pouze v nečleněných polích oválného světlíku ve vestibulu divadla
- sklo nebylo malované, ale probarvené přímo z výroby (dle obdobných realizací), olověné spojovací pásy měly šířku 5 až 8 mm

faktura za vitrážové výplně

OBDOBNÉ REALIZACE

Vitráže v Kotěrových realizacích Okresního domu v Hradci Králové (1905) a Suchardovy vily (1907) odpovídají stylově, popisovanou barevností, časově, materiálově a stejným zhotovitelem (fy. Kryšpín) vitrážím v Národním domě.

Autorem návrhů těchto vitráží a vitráží v ND je nejspíš sám Kotěra, nebo někdo z kolegů v jeho ateliéru. Vzhledem k faktu, že ostatní autoři výzdoby jsou hojně zmiňováni, není důvod uvažovat např. o blízkém Kotěrově spolupracovníku Františku Kyselovi, jehož styl je výrazně odlišný - např. vitráže ve Východočeském muzeu v Hradci Králové.

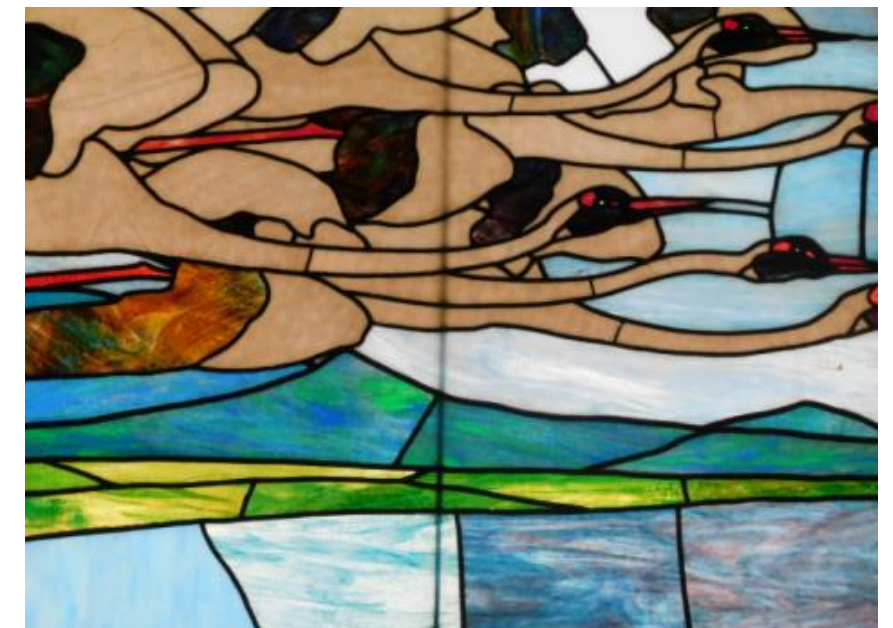
Suchardova vila - vitrážové okno v salonku včetně detailu, ze kterého je patrné využití opálových skel a řešení spojů jednotlivých polí olověnými pásky

Hotel Okresní dům v Hradci Králové - identické využití opálových skel a techniky provedení

Suchardova vila - hala. florální motivy, použité detaily, celková kompozice i barevnost nejvíce odpovídají vitrážím v ND

Hotel v HK – kompozice i téma vitráží neodpovídají vitrážím v ND

BAREVNOST

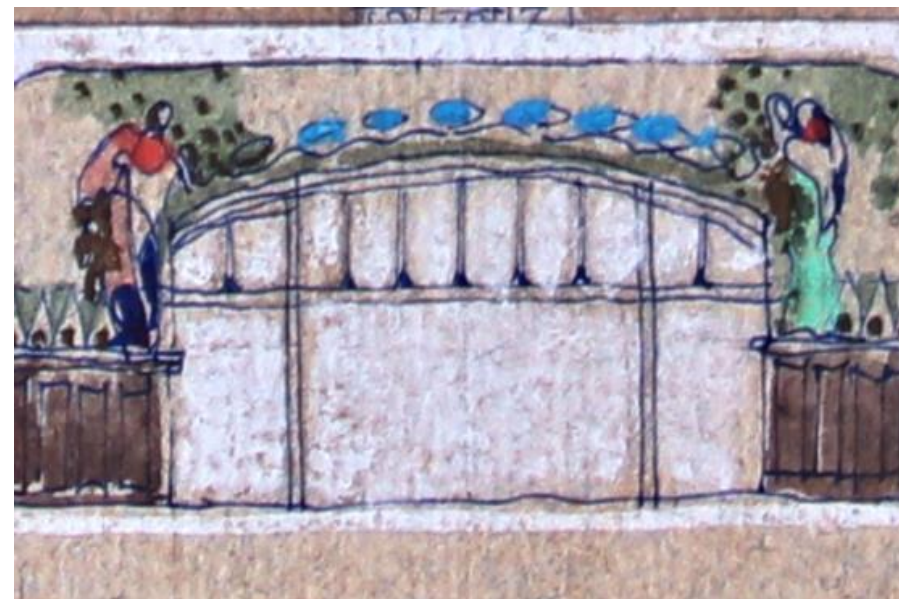
- nepodařilo se dohledat žádný fragment barevného vitrážového skla z původní instalace v Národním domě
- k určení předpokládané barevnosti lze vycházet z obdobných realizací secesně florálních motivů, dochovaných barevných návrhů samotného Kotěry a zmínek v dobovém tisku a průzkumech
- jedná se zejména o článek Josipa Plečnika z časopisu Styl (1909), kde při detailním popisu sálu Národního domu uvádí „*okna s opalizujícími destičkami (zelené, modré a bílé)*“
- na základě dalších průzkumů a rešerší, lze pak dovodit barevnost opony – zelená s výrazným žlutým prošíváním, žlutozelené tapety, fialové záclony, naopak okrové byly pouze omítky
- obecně nejspíš převládaly světlejší jarní odstíny a motivy, uváděna „*barevná škála přírody otevírajícího se jara*“, z pohledu dnešního vkusu by byly hodnoceny jako „příliš pestré“

ckými ozdobami zlacenými a částečně patinovanými a bílými mřížkami; dveře jsou dubové, zasklené fačettovaným sklem, okna s opalizujícími destičkami (zelené, modré, bílé) v olovu; nábytek z ohýbaného dřeva, čalounování zelené, opona a portiéry žlutozelené s nepravidelným dessinem a barevně aplikovaným ornamentem; kandelábrů a raménka na lampičky jsou z bron-

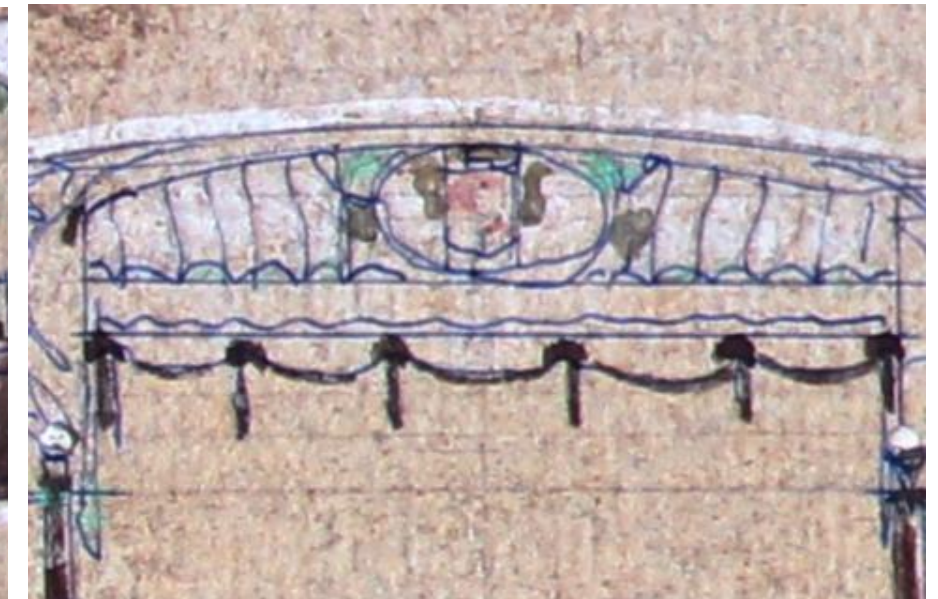
pasáž ze článku Josipa Plečnika v časopise Styl (1909)

barevný návrh scéniové kulisy

barevný návrh interiéru restaurace – ideová studie

barevný návrh balkonového okna – ideová studie

PRINCIPY VÝTVARNÉHO ŘEŠENÍ SECESNÍCH VITRÁŽÍ NÁRODNÍHO DOMU

Doložené podklady jasně ilustrují použité barevné schéma a celkovou koncepci původní výzdoby Národního domu – jarní, přírodní a florální motivy. Dynamika kresby spočívající v navození dojmu živé přírody a vzrostlé kvetoucí zeleně. Veškeré tyto prvky a motivy se objevují i ve vitrážích Suchardovy vily a jsou jasně identifikovatelné v dochované fotodokumentaci.

- výrazná symetrie – veškeré fragmenty skladby obrazců včetně použitých barev jsou striktně symetrické, výjimku tvoří pouze možný opalizující efekt skel, nebo centrální znak města
- krajinný princip celkové kompozice – vitráže v divadelním sále zobrazují krajinu s vodním prvkem, obě přecházejí v centrální přírodní motivy, doplněné pestřejšími květinovými fragmenty, postranní části jsou vzdušnější, světlejší, evokují čistý přírodní vzduch, lem vitráže připomíná oblohu nebo florální motivy proudící se ze středu k okrajům okna.

ANALÝZA A ÚPRAVA FOTODOKUMENTACE

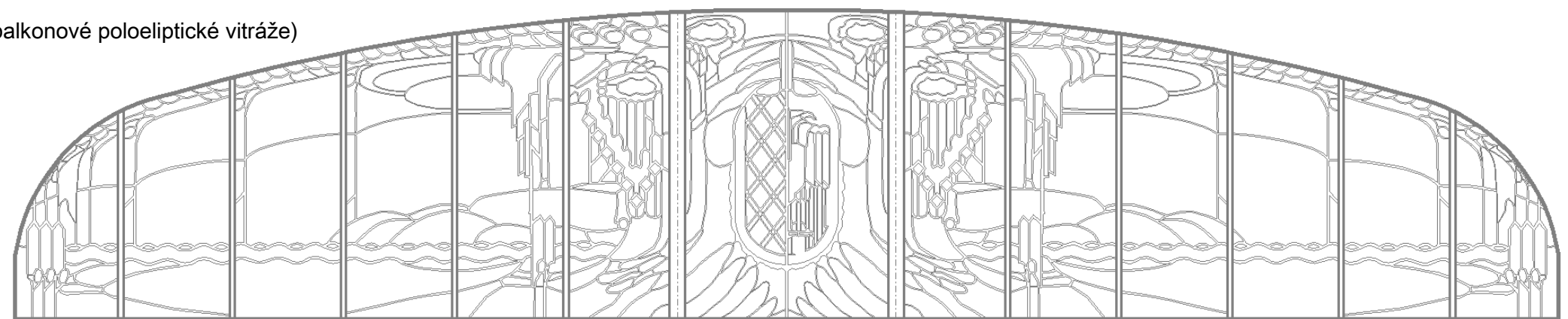
Při průzkumu a následné digitální úpravě dochované fotodokumentace je možné identifikovat relativně detailní prvky vitráží, principy propustnosti a odrazu světla ilustrují použité odstíny barevnosti a materiály. Při pochopení a dodržení následujících principů lze digitalizované fotografie upravit, jejich rozřezané fragmenty osadit do digitalizovaných zaměřených rámu a následně překreslit (vektORIZOVAT).

- jediná detailní a ostrá fotografie zachycuje vitráž světlíku ve vestibulu ND, z té je patrné, že pokud prvek vitráže měl mít charakter geometrického tvaru s ostrou hranou a úhlem, byl takto proveden; pokud se jednalo o křivku, či ovál, bylo postupováno obdobně jako u vitráží ze Suchardovy vily – tento princip je jedinou patrnou odlišností od vitráží Suchardovy vily
- neostrost pořízených fotografií – snímky nejsou dokonale ostré, proto se hrany a ostré úhly často jeví jako oblouky a křivky (viz výše)
- optická deformace rámu a olověných pásků protisvětlem – díky optickým jevům denní světlo „zužuje“ tvar rámu jednotlivých polí vitráží a olověných pásků, při návaznosti světlých ploch pak pásky nemusí být patrné vůbec, zde je nutné zohlednit pravděpodobnou technickou složitost přípravy členitého skla a aplikovat principy z jiných prvků a vitráží
- optické splývání světlých ploch - díky výše uvedenému nelze rozeznat i zásadnější kompoziční prvky – ty jsou však identifikovatelné na méně ostrých fotografiích pořízených při osvětleném sále
- optické vady a mechanické poškození fotografií – opět nutné využít jiné fotografie či vyhodnotit technické a výtvarné principy

POSTUP DIGITALIZACE VITRÁŽÍ (příklad balkonové poloeliptické vitráže)

detail osazení středové části a její překreslení

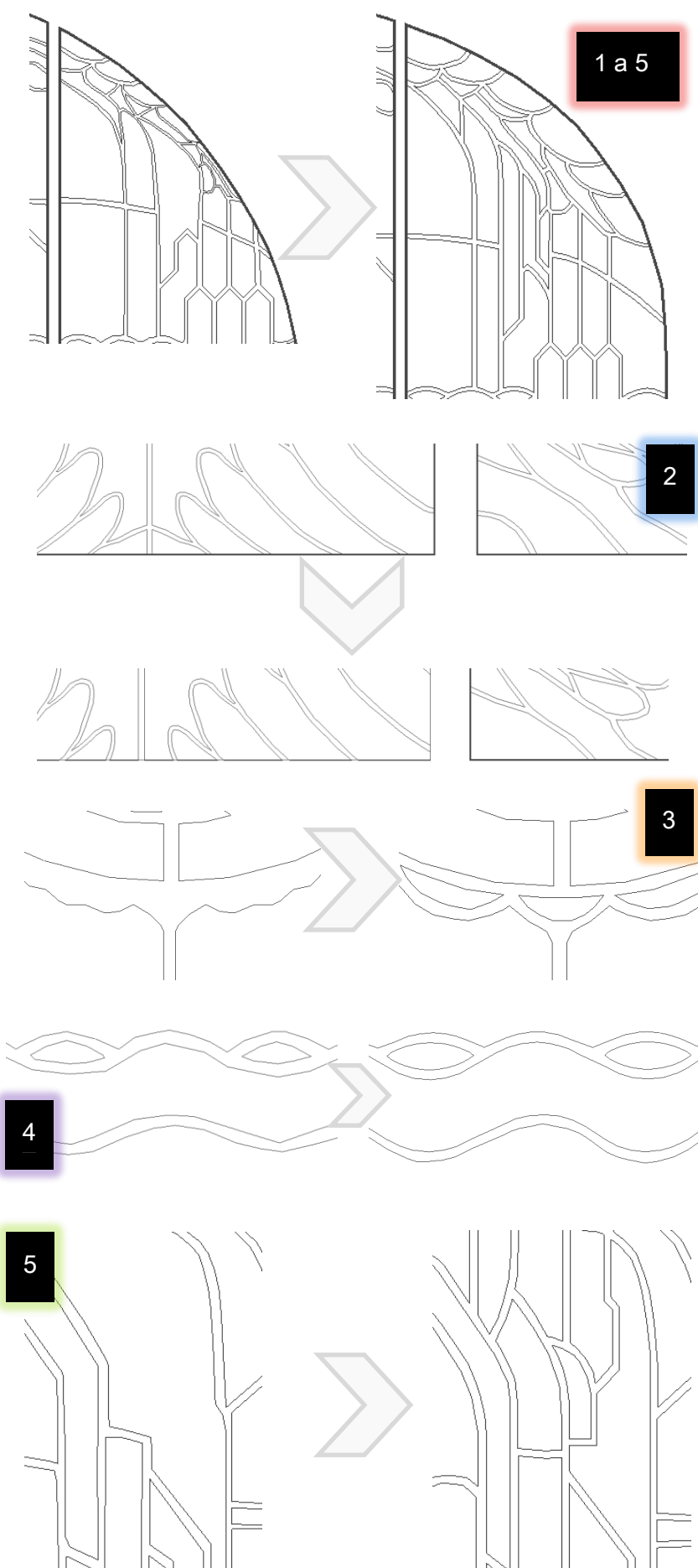
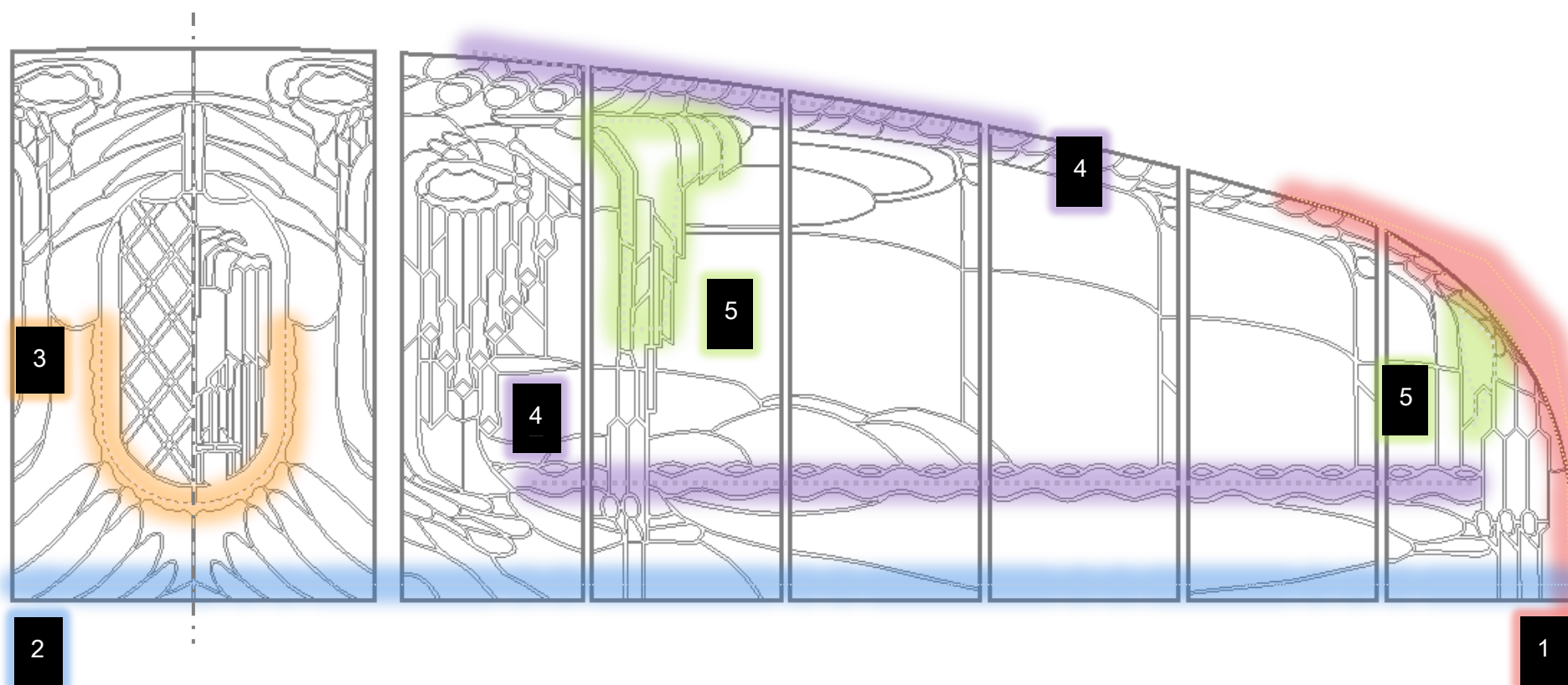

výsledná kresba před úpravami a dobarvením

detail po první upřesnění kresby – aplikování výše uvedených principů a identifikace prvků na základě překreslení bočních lunet

KRITIKA NÁVRHU A NÁSLEDNÉ ÚPRAVY

1/ ÚPRAVA ROZMĚRŮ VITRÁŽE

- při osazování a následném překreslení fotografie do krajních částí vitráže bylo zjištěno, že tvar otvoru (rámu) zaměřeného pro potřeby projektové dokumentace neodpovídá původnímu stavu; následně byl odkrytý rám z vnitřní strany doměřen a chybějící část vitráže byla dokreslena

2/ KOREKCE SPODNÍ ČÁSTI VITRÁŽE

- díky tomu, že doložené fotografie jsou foceny z podhledu, překrývá podezdívka (parapet) okna neurčitý spodní pás kresby vitráže; prvotní odhad byl korigován a celá kresba byla „oříznuta“ a následně „roztazena“ do tvaru okna o 5 cm

3/ DOPLNĚNÍ LEMOVÁNÍ MĚSTSKÉHO ZNAKU

- po konzultaci se zhotovitelem vitráže byl doplněn lem znaku samostatnými vitrážovými skly (původně řešeno olověným páskem)

4/ VYHLAZENÍ KRESBY

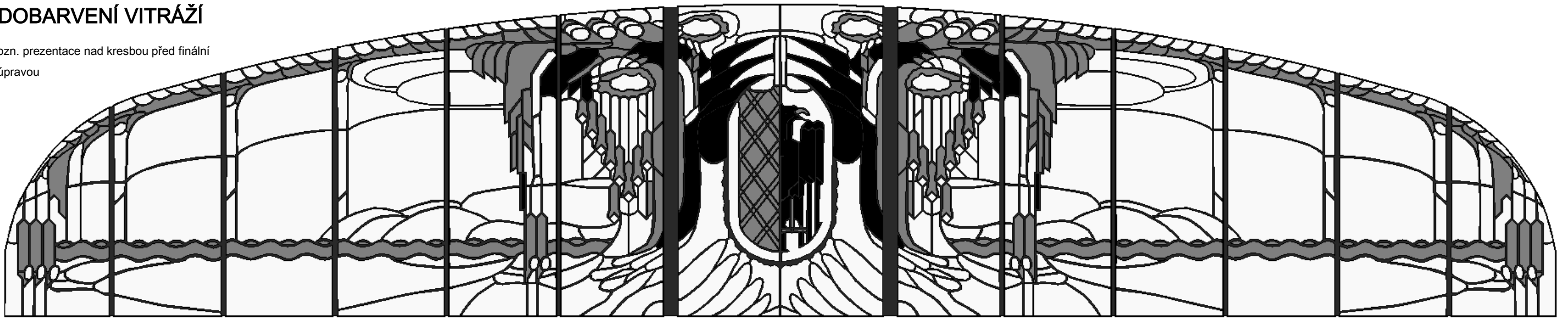
- došlo k vyhlazení kresby křivek (zahuštění lomových bodů), nejvíce jsou tyto úpravy patrné na motivech řeky a oblaků

5/ DOPLNĚNÍ KRESBY PŘÍRODNÍCH MOTIVŮ

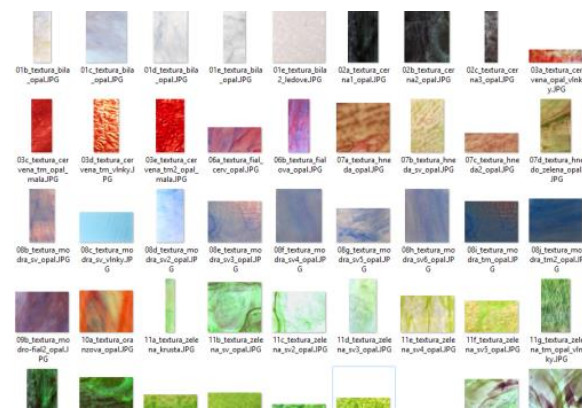
- výrazná geometrická forma některých prvků nekoresponduje s celkovým pojetím této (a obecně secesní) vitráže; vzhledem k tomu, že tento stav vychází relativně přesně z původní podoby vitráže, byla dokreslena ještě patrná fragmentace tak, aby byly prvky „zjemněny“

DOBARVENÍ VITRÁŽÍ

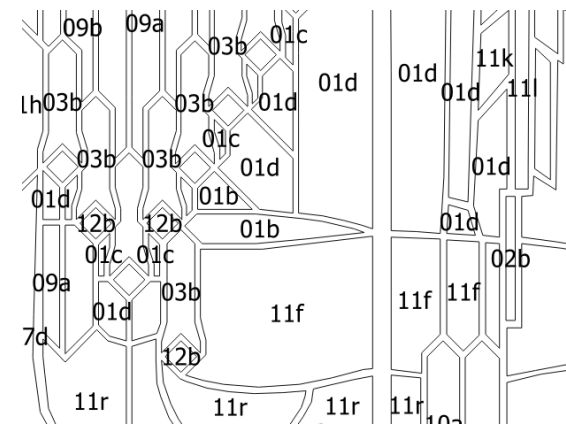
pozn. prezentace nad kresbou před finální úpravou

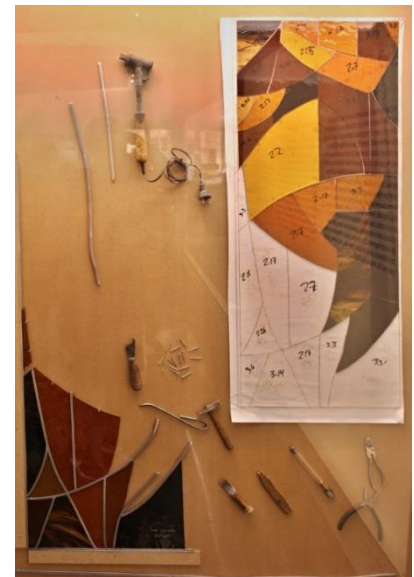
základní rozlišení třech odstínů sytosti – světelné propustnosti barvy na základě vyhodnocení fotografií

tvorba knihovny textur s využitím výřezů fotografií skel Suchardovy vily

přiřazení textur jednotlivým polím

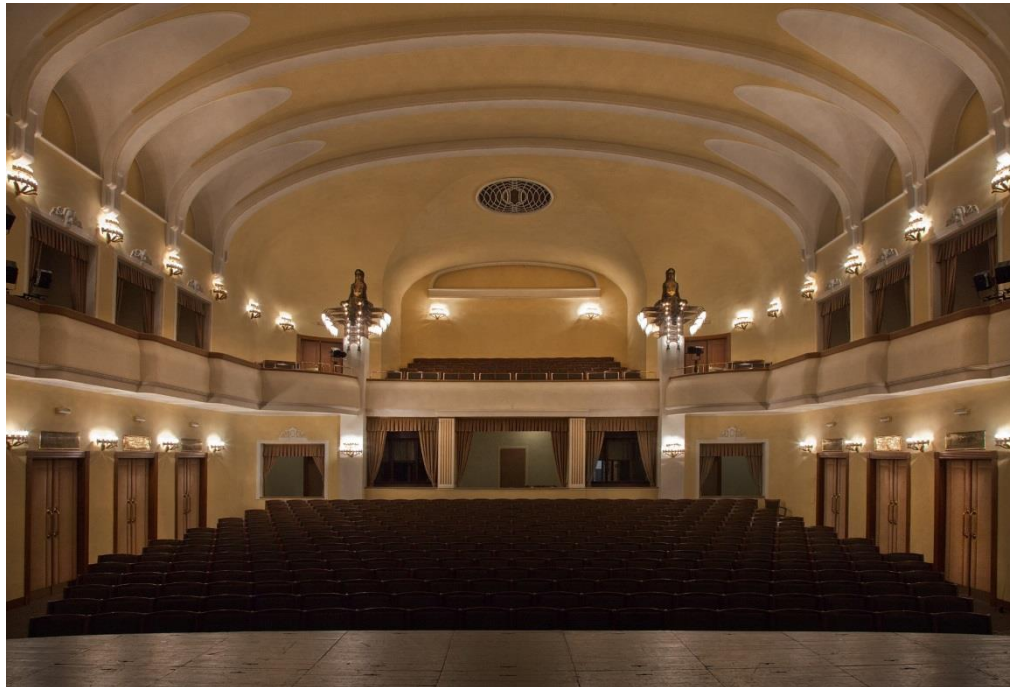
jedná se o digitální aplikaci klasického postupu tvorby vitráží – pro ilustraci fotografie informačních tabulí z Musea Sagrada Familia v Barceloně

barevná verze po dosazení skel vitráží Suchardovy vily – zvolena široká škála textur spíše sytějších odstínů

MOŽNÁ REPLIKA VITRÁŽE – ÚPRAVA BAREVNOSTI

Vzhledem k barevným posunům v interiéru divadelní části Národního domu v průběhu rekonstrukcí, se výše prezentovaná vydedukovaná barevná verze jevila jako příliš barevná, nezapadající do aktuálního barevného konceptu. Proto se zabýváme také myšlenkou, jak přeředit tónové ladění vitráže do aktuálně akceptovatelné podoby, při zachování co největší kompatibility s „původním“ barevným schématem.

S původní barevností divadelního sálu, tak jak ji prezentoval Josip Plečnik, nalzáme v současném řešení shodu v olivově zelenkavém ladění opony a čalounění a v okrovém ladění omítek. Z celkového aktuálního barevného vyznění lze vysledovat posun z „jarního“ do usedlejšího „podzimního“ barevného konceptu.

aktuální foto divadelního sálu - na textiliích je po 11 letech od aplikace patrný barevný posun ve vyšisování odstínu látky - z původního olivového do aktuálního nahnědlého...

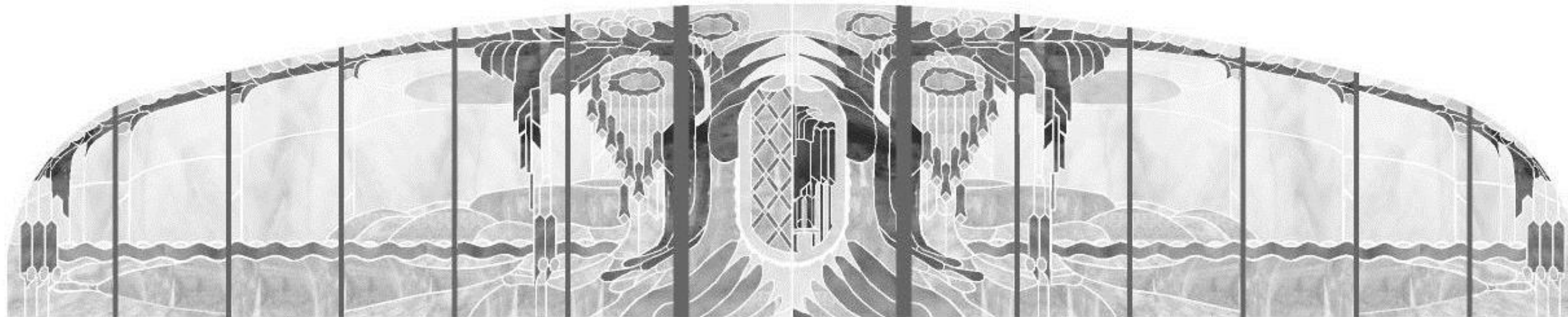
NÁVRH ÚPRAVY BAREVNOSTI VITRÁŽE DO AKTUÁLNÍHO BAREVNÉHO SCHÉMATU

Pro upravený návrh byla využita paleta textur opálových skel vytvořených fotokopii opálových skel na vitrážích v Suchardově vile – tedy stejná paleta, jako pro úvodní barevný návrh, který demonstruje představu o původním řešení, ale s tím rozdílem, že použitých odstínů opálových skel je celkově méně a jsou využity především skla v tlumenějších odstínech.

VIZUÁLNÍ POROVNÁNÍ PŮVODNÍHO ORIGINÁLU S NAVRŽENOU VERZÍ

pzn. prezentace nad kresbou před finální úpravou, ze které je dobře patrné, že oproti původní fotografii nesedí proporce (rozměry) oblouku krajních polí

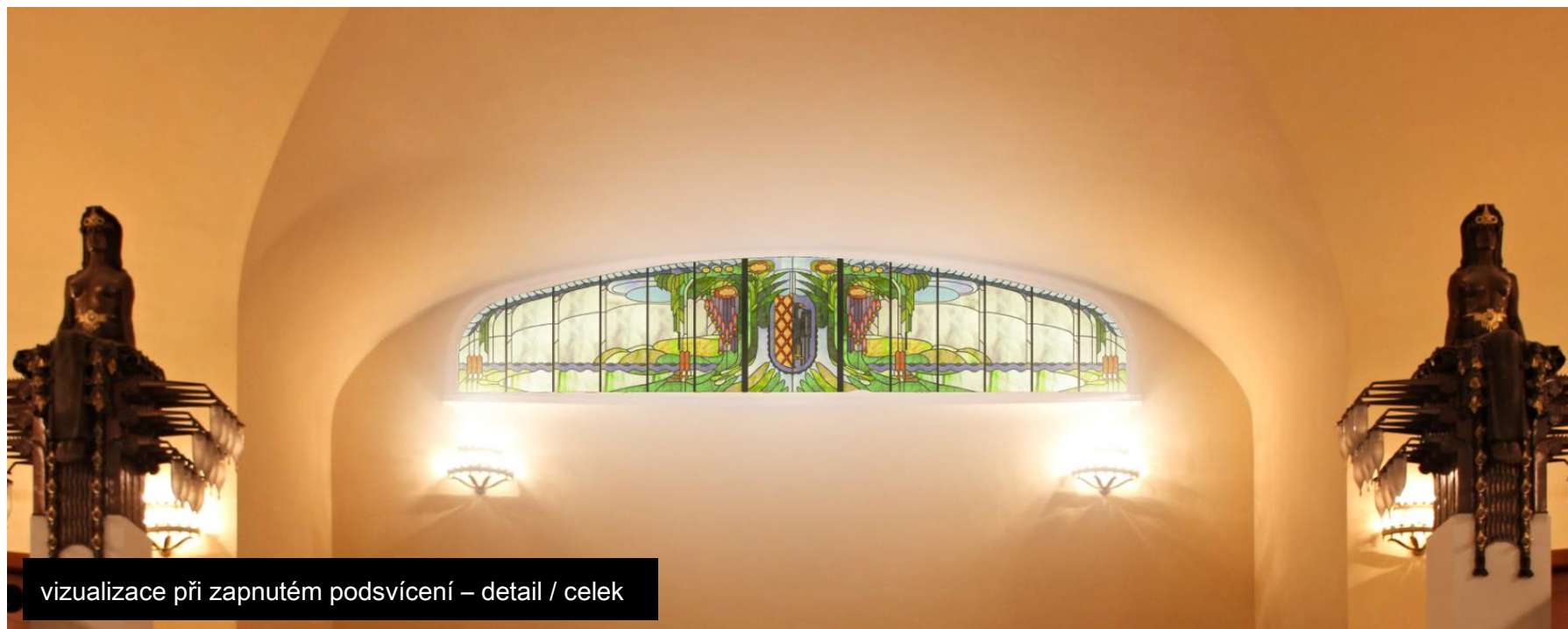

MOŽNÁ REPLIKA VITRÁŽE – VÝSLEDNÁ ÚPRAVA BAREVNOSTI

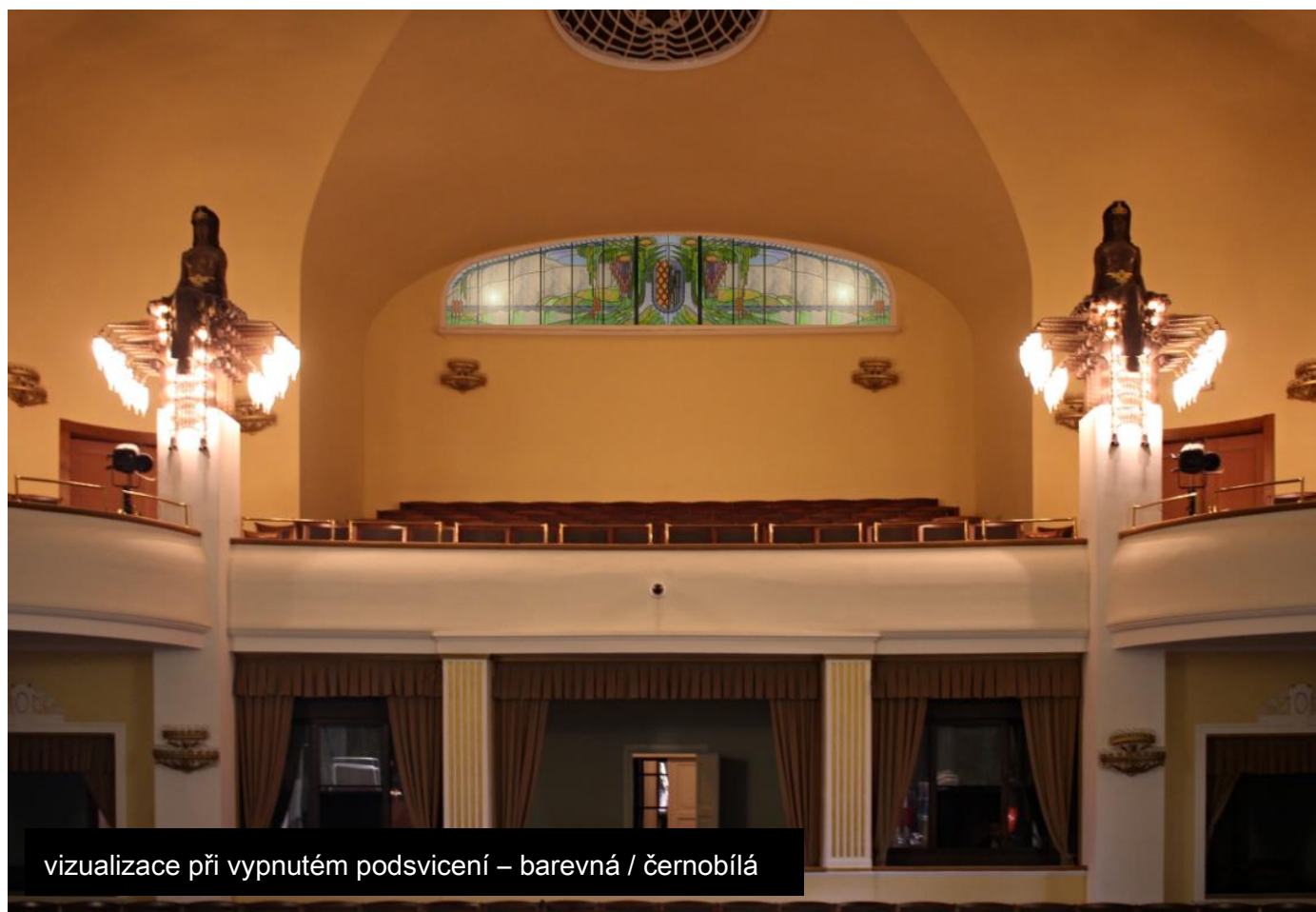
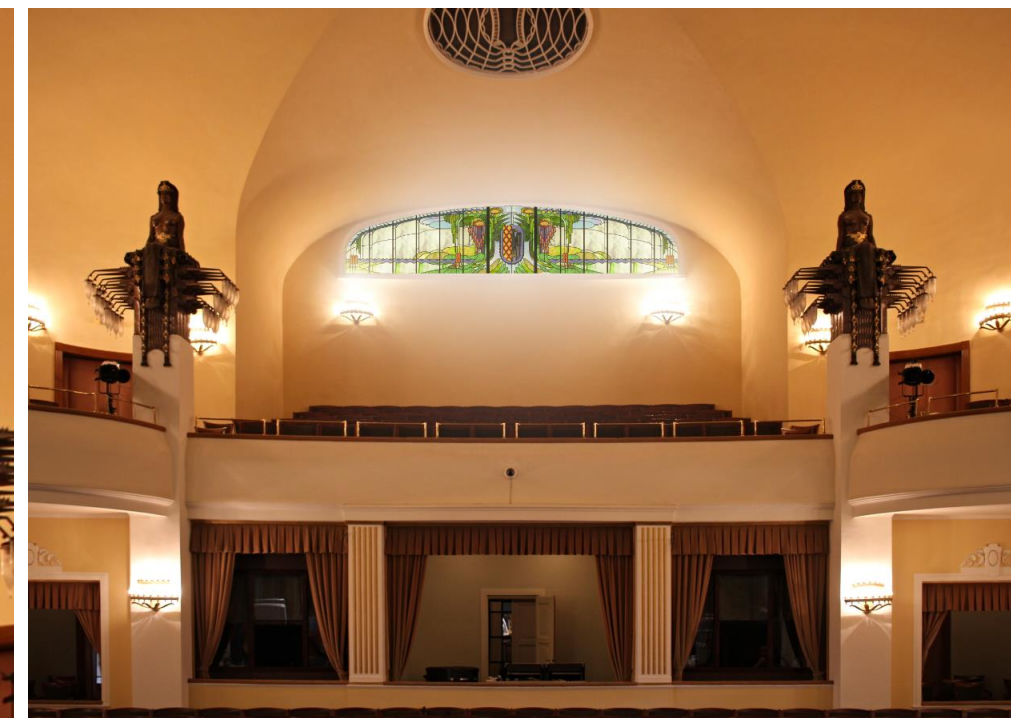
Při projednávání možné barevnosti vitráže, se výše prověřovaná varianta ukázala díky použité barevnosti jako „nesecešní“. I s ohledem na výhledový další návrat k původní podobě sálu bylo dále pracováno s původně navrženou „jarní“ barevností.

- navržené variantě bude naopak přizpůsoben výběr barvy finálního nátěru sálu v rámci obnovy ND a zabarvení podsvícení vitráže
- výsledná barevnost bude dořešena v rámci výroby, na základě výběru dostupných skel, ale neměla by se výrazněji odlišovat od prezentované varianty

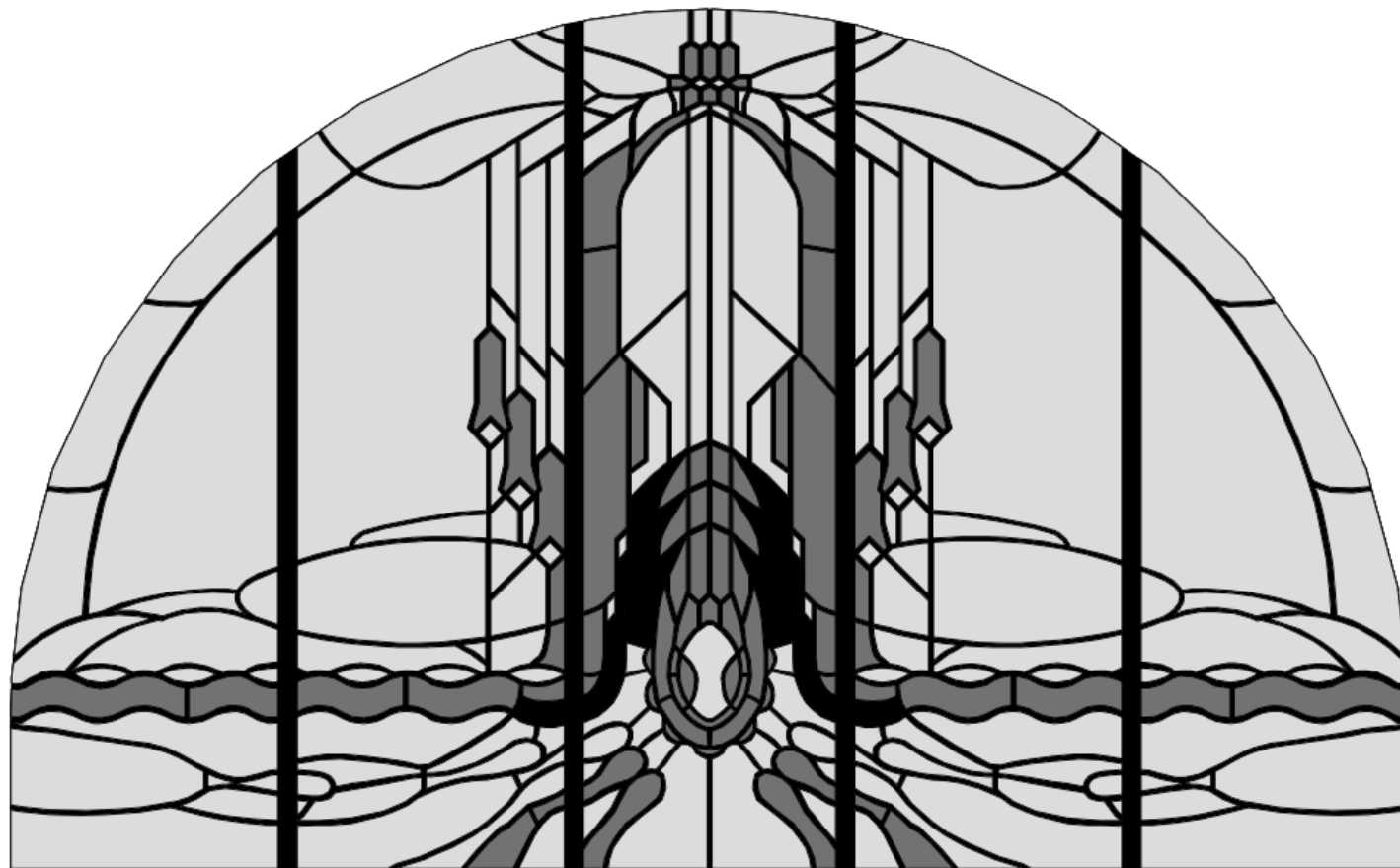
vizualizace při zapnutém podsvícení – detail / celek

vizualizace při vypnutém podsvícení – barevná / černobílá

APLIKACE POSTUPŮ NA VITRÁŽE LUNET POSTRANNÍCH BALKONŮ

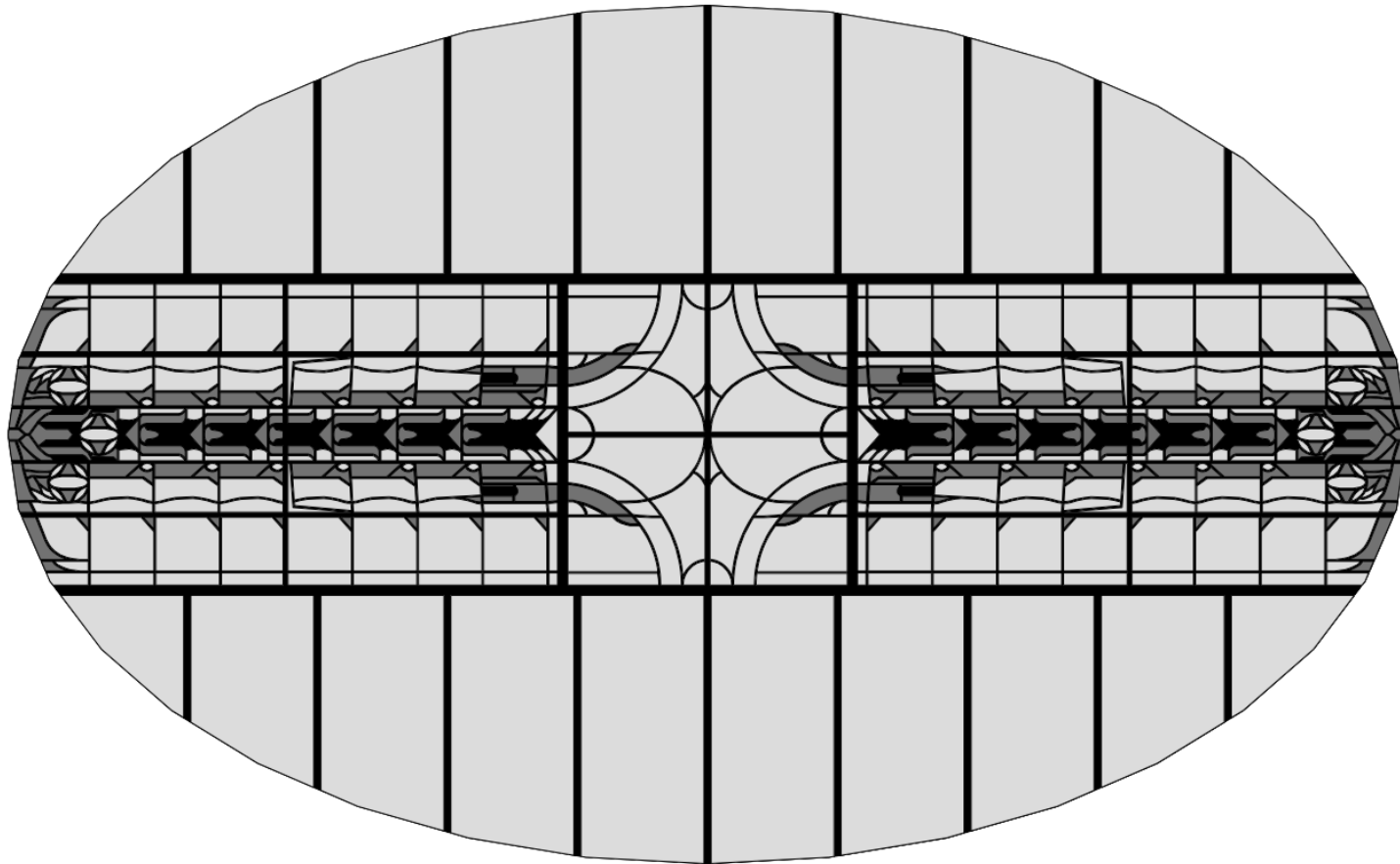

základní rozlišení třech odstínů sytosti v odstínech šedé

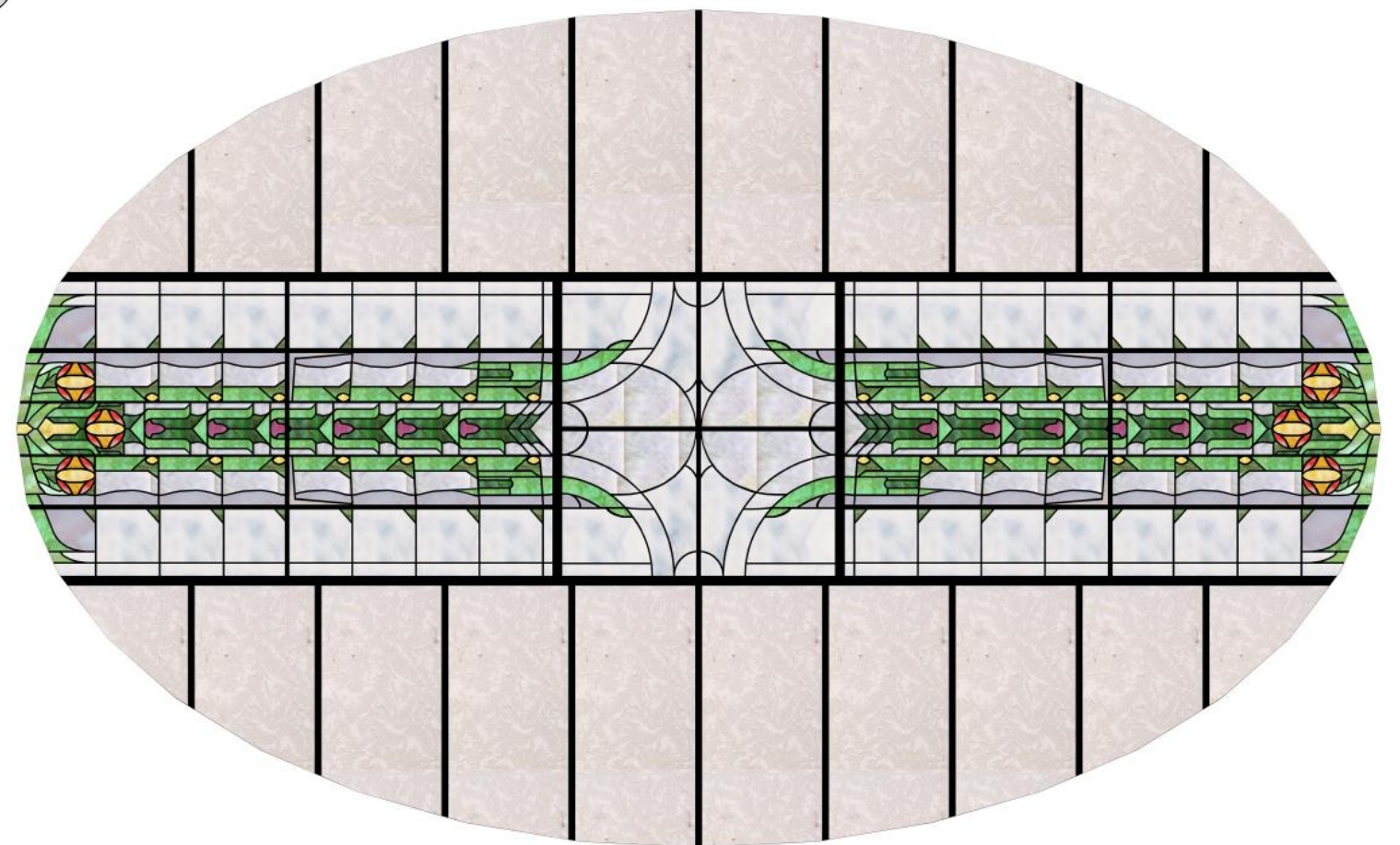

obarvení texturami z vitráží Suchardovy vily

APLIKACE POSTUPŮ NA VITRÁŽE SVĚTLÍKU VE VESTIBULU DIVADELNÍ ČÁSTI

základní rozlišení třech odstínů sytosti v odstínech šedé

obarvení texturami z vitráží Suchardovy vily

OPONENTSKÝ POSUDEK

Vitráže Národního domu v Prostějově

1/ Základní údaje

Projekt Národního domu: Jan Kotěra

Otevření: listopad/ prosinec 1907

2/ Výchozí stav

Původní soubor vitráží Národního domu se nezachoval. Tyto prvky byly odstraněny (snad i zničeny) při rekonstrukci budovy v období 2. sv. války.

Vitráže byly důležitou součástí interiéru, především ve vstupním foyer a v divadelním sálu. V divadelním sálu byly situovány v okenních otvorech po stranách i v zadním čele nad balkony. Na každé straně prostoru bylo po čtyřech polokruhově zaklenutých otvorech s vitrážemi shodného členění, nad balkonem v zadním čele byla osazena největší vitráž vložená do otvoru zaklenutého stlačeným segmentem.

Všechny zmíněné otvory byly ve 40. letech 20. století zazděny a dle několika drobných sond provedených v těchto místech je možné soudit, že vitráže byly před zazděním kompletně odstraněny.

3/ Důvod pro vytvoření repliky vitráže

Pádným důvodem pro vytvoření repliky vitráží je charakter celkové rekonstrukce interiéru Národního domu do secesní podoby. Replika by tak zapadala do dlouhodobého trendu minulých úprav prováděných od 50. let. Při rekonstrukci divadelního zázemí, kavárny a částečně i divadelního sálu se kolem roku 2005 do interiéru vracely dříve odstraněné původní prvky (kandelábry divadelního balkonu), popř. bylo podle starší fotodokumentace vyráběno nové vybavení.

5/ Zhodnocení provedených přípravných kroků

Ačkoliv to projekt explicitně nezmiňuje, při přípravě bylo provedeno důkladné ohledání skladovacích a půdních prostor Národního domu. Vitráže ani jejich fragmenty nebyly nalezeny. Zároveň byly hledány také střepy barevných či strukturovaných skel nebo zbytky olověných pásků a jiných možných součástí zasklení, ovšem opět bez výsledku.

V současné době není možné destruktivně zasáhnout do samotných zazděných okenních otvorů. Provedené sondy tak byly jen drobné. V případě velké vitráže se segmentovým záklenkem odhalily při sondáži v prostoru „za vitráží“ alespoň část železného rámu, v němž byla

kompozice původně osazena. V jedné ze sond byl v rámu patrný také otvor pro ukotvení nosníku.

6/ Zhodnocení provedení projektu

Projekt je proveden precizně, zvolené metody rekonstrukce jsou relevantní. Autoři vychází z poměrně velkého množství ikonografického materiálu, který precizně digitálně analyzují pro tvarovou rekonstrukci.

Pro hypotetickou barevnou rekonstrukci autoři volí vhodné referenční objekty, které dávají dobrou představu o využívání barevnosti a struktury skel v soudobých projektech Jana Kotěry a vitrážistické firmy Kryšpín. Spolu s prameny k Národnímu domu spolehlivě dokládají, že by při rekonstrukci mělo být jako základního materiálu využito opalescentního skla s nepravidelnou vnitřní barevnou strukturou a s efektem „mramorování“. V transparentních plochách by mělo být doplněno sklem se vzorovanými reliéfními povrchy, resp. vrásněnými povrchovými strukturami.

6/ Připomínky k projektu

Připomínky byly z části zapracovány do projektu v době přípravy a z části by na ně měl být brán ohled při realizaci díla.

Navrhovaný postup přípravných prací – ideálním řešením přípravy projektu by bylo vybourání stávajících zazdívek otvorů, resp. otvoru velké vitráže, jejíž rekonstrukce se aktuálně řeší. Po odstranění zazdívky by bylo možné odečíst přesný tvar původní vitráže a také případně najít materiálové fragmenty původního řešení (střepey atp.). Navíc by bylo možné vitráž zhotovit přesně na míru dochovaného železného rámu i s řešením nosníků, jejichž otvory jsou v sondách patrné.

(vzhledem k divadelnímu provozu nebylo toto řešení možné zapracovat)

Navrhovaná finální barevnost velké vitráže – od plánované „teplé“ barevnosti bylo upuštěno ve prospěch studených barev, které jsou doloženy jak v soudobé vitrážistické tvorbě, tak lépe odpovídají původnímu řešení interiéru, o němž víme, že měl „jarní“ barevnost a využíval řadu zelených, modrých a bílých tónů.

(zapracováno do projektu)

Navrhovaný tvar velké vitráže – bylo upozorněno, že původní okenní otvor nad balkonem byl větší, než současná zaslepená nika. Původní velikost otvoru o stejné šířce, ale vyšší světlé výšce lze i v současnosti odečíst na stavbě samotné, protože se směrem do interiéru zachovala profilovaná parapetní římsa. Původní parapet bude patrný až po vybourání zazdívky při realizačních pracích.

(zapracováno do projektu)

Detaily lineární části kompozice z olověných pásků – bylo upozorněno na „vegetabilní“ charakter pásků, které by ve výsledném řešení měly mít nikoliv geometricky precizní, ale spíše tvarově lehce nepravidelný „rostlý“ charakter.

(částečně zapracováno do projektu, dále řešit ve fázi realizace projektu)

Velikost (šíře) olověných pásků – projekt stanovuje šíři lineárních linií, resp. olověných pásků zasklení jen teoreticky s tím, že běžně měly spojovací pásky šířku 5 až 8 mm. Zde je nutné upozornit, že šíře pásků neměla jen technickou, ale též výtvarnou funkci. Čím větší byl rozměr okna, tím větší se volil i profil pásku. Navíc je velká vitráž určena pro dálkový pohled, s čímž by se mělo při realizaci počítat.

(řešit ve fázi realizace projektu)

Osvětlení – podmínkou estetické funkce vitráže je procházející světlo, at' přirozené nebo umělé. Tomuto bodu se projekt nevěnuje, neboť je záležitostí dalšího jednání, jež musí vyřešit rozpor mezi ideální variantou využívající pro vitráž přirozeného světla a funkcí prostoru jako divadelního sálu, jež potřebuje naprosté zatemnění.

Při umělé simulaci osvětlení je nutné počítat vždy s původním řešením, které bylo u velké vitráže v čele jiné, než u menších okenních výplní. Na velkou vitráž nikdy nedopadalo přímé sluneční světlo, protože byla umístěna ve vnitřní stěně drobnějšího prostoru mezi fasádou a divadlem. Ve fasádě bylo osazeno velké okno s výrazně strukturovaným transparentním sklem, které rozptylovalo sluneční svít a až toto odražené světlo pronikalo velkou vitráží.

Barevné ladění umělého osvětlení vitráže může dočasně (do doby dalších úprav interiéru) vyřešit také rozpor mezi navrhovanou barevností vitráže ve studených tónech a současným řešením interiéru divadla v teplých tónech.

(řešit ve fázi realizace projektu)

7/ Celkové shrnutí projektu

Obnovu vitráží Národního domu v podobě replik původního řešení považuji za vhodné řešení především ve vazbě na celkový charakter rekonstrukčních prací interiéru. V této souvislosti je nutné zvažovat také celkové barevné řešení vitráží, které je nutné barevně ladit nikoliv k současnému interiéru, ale pokusit se i o návrat ke „studené jarní“ barevnosti původního řešení.

Autoři projektu zvolili vhodnou metodu tvarového řešení vitráží, které v digitálním prostředí odečítali z ikonografického materiálu. Jejich postup považuji za precizní a vyhledávání tvarů za citlivé. Věnovali také důslednou pozornost možnostem zkreslení kompozice vznikajícím s proměnným úhlem pořízených fotografií i možnostem zkreslení díky rozptylu světla pronikajícího kolem lineárních prvků (olověných pásků) vitráže.

Barevné a strukturální řešení vitráže je nutně hypotetické, protože dostupná fotodokumentace je pouze černobílá. Autoři vychází z pramenných zmínek o charakteru zasklení (riffelové, opalizující sklo) a barevnost a strukturu navržených skel odečítají z dalších dobových realizací vzniklých ve spolupráci stejného projektanta a prováděcí firmy (Jan Kotěra a vitrážistická firma Kryšpín). V tomto směru považuji postup uvedený v projektu za relevantní a navrhovanou barevnost za vhodnou.

Projekt obnovy vitráží Národního domu považuji za relevantní materiál, který připravil metodiku pro jednotlivé části tohoto zásahu.

Mgr. Vladislava Říhová, Ph. D.

PŘÍLOHY

1/ POLOELYPTICKÉ BALKONOVÉ OKNO V DIVADELNÍM SÁLE – KRESBA /M 1:5/

bit.ly/balkon_1_5

2/ POLOELYPTICKÉ BALKONOVÉ OKNO V DEIVADELNÍM SÁLE – BAREVNÉ ŘEŠENÍ /M 1:5/

bit.ly/balkon_barev_1_5

3/ POLOELYPTICKÉ BALKONOVÉ OKNO V DIVADELNÍM SÁLE – KRESBA /M 1:1/

bit.ly/balkon_1_1

4/ SVĚTLÍK VESTIBULU DIVADELNÍ ČÁSTI – KRESBA /M 1:5/

bit.ly/svetlik_1_5

5/ SVĚTLÍK VESTIBULU DIVADELNÍ ČÁSTI - BAREVNÉ ŘEŠENÍ /M 1:5/

bit.ly/svetlik_barev_1_5

6/ PŮLKRUHOVÁ LUNETA V DIVADELNÍM SÁLE – KRESBA /M 1:5/

bit.ly/luneta_1_5

7/ PŮLKRUHOVÁ LUNETA V DIVADELNÍM SÁLE – BAREVNÉ ŘEŠENÍ /M 1:5/

bit.ly/luneta_barev_1_5

ZPRACOVALI

Ing. Václav Lužný, Magistrát města Prostějova

Ing. arch. Zdeněk Beran, CAD PROJEKT PLUS, s.r.o.

Mgr. Vladislava Říhová, Ph. D. (historička umění, oponentura)

11/2018